

Politieke Markt

Zitting van 8 oktober 2019
Dienstverlening - Leefomgeving

Bestuurlijk advies voor ontwerp -Provinciaal Inpassingsplan De Wieden - advies vragen

Auteur

Petra Wagenaar

Overlegd met

Rene Binnenmars, Ger Lindeman

Portefeuillehouder

B. Harmsma

Samenvatting

De provincie Overijssel wil de komende jaren nieuwe natuur ontwikkelen. Dat raakt de belangen van inwoners en (agrarische) ondernemers. Voor deze functieverandering moet het bestemmingsplan worden gewijzigd. De provincie is daarvoor het bevoegd gezag (via een Provinciaal InpassingsPlan/PIP). De gemeenteraad van Steenwijkerland heeft een adviesrol. Begin 2020, als het Ontwerp-PIP ter inzage ligt, wordt de raad gehoord. Echter, met een motie en in een werkvergadering heeft de raad aangegeven meer aan de vóórkant van het proces betrokken te willen worden.

Op 30 oktober as. is er een bestuurlijk overleg waarin wethouder Harmsma, namens het college, om een reactie op het concept van het Ontwerp-PIP wordt gevraagd. We willen tegemoet komen aan de wens van de raad; we vragen de raad aandachtspunten mee te geven voor onze inbreng in dit bestuurlijk overleg.

In deze adviesnota schetsen we de context van het bestuurlijk overleg en onze aandachtspunten voor de inbreng op 30 oktober. Het gaat in onze adviesvraag nog niet om de inhoud van het Ontwerp-PIP, maar om de aandachtspunten voor de beoordeling van de inhoud. Het ontwerp-PIP is nog een ambtelijk werkdocument en niet beschikbaar. Voor het bepalen van de aandachtspunten kan de raad zich baseren op de hoofdlijnen van het ontwerp zoals gepresenteerd in de werkvergadering op 28 mei jl.

Adviesnota

Inleiding

De provincie Overijssel wil de natuur in de Natura2000-gebieden De Wieden en Weerribben herstellen en versterken. Doel is om de bijzondere plant- en diersoorten te behouden, en om het gebied weerbaarder te maken tegen de uitstoot van stikstof waardoor op termijn weer nieuwe economische kansen ontstaan. De provincie heeft daartoe het programma Ontwikkelopgave Natura2000 opgesteld en werkt daarin samen met Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, LTO, waterschap Drents Overijsselse Delta en de gemeenten Steenwijkerland en Zwartewaterland. De samenwerking krijgt vorm via verschillende ambtelijke werkgroepen waarin de gemeente is vertegenwoordigd en in de Bestuurlijke Adviesgroep (BAG) waarin wethouder Harmsma namens de gemeente zitting heeft.

Voor het ontwikkelen van nieuwe natuur moet het bestemmingsplan worden gewijzigd. De provincie regelt dit met een Provinciaal Inpassingsplan (PIP). De gemeenteraad van Steenwijkerland heeft hierin een adviserende rol. Eind vorig jaar hebben de conceptplannen ter inzage gelegen (het

Voorontwerp Provinciaal Inpassingsplan (PIP) en het Plan MER) voor vijf deelgebieden in zowel De Wieden als de Weerribben. Naar verwachting zal het Ontwerp-PIP begin 2020 ter inzage worden gelegd en wordt u conform de Wro over dit Ontwerp-PIP gehoord.

U heeft in de werkvergadering van 31 oktober 2018 kennis genomen van de conceptplannen (Voorontwerp PIP). Vervolgens heeft u in de werkvergadering van 28 mei 2019 kennis kunnen nemen van de hoofdlijnen van het Ontwerp-PIP en de hoofdpunten uit de reacties van de insprekers op het Voorontwerp. U heeft het college in een op 13 november 2018 aangenomen motie verzocht om de gemeenteraad vooraf te betrekken bij het concept-PIP. U heeft dit verzoek in de werkvergadering van 28 mei jl. nog eens bevestigd.

Op 30 oktober komt de BAG bij elkaar om advies uit te brengen over het laatste concept van het Ontwerp-PIP. Gedeputeerde Staten van Overijssel zal dit BAG-advies betrekken bij haar beslissing om het Ontwerp-PIP ter inzage te leggen. Gelet op uw wens om aan de voorkant betrokken te blijven, vragen wij hierbij uw advies voor onze inbreng in de BAG.

Adviesaanvraag

De provincie is verantwoordelijk voor het nemen van natuurmaatregelen, zoals beschreven in het Natura2000-Beheerplan (vastgesteld mei 2017). Deze maatregelen moeten op grond van landelijke wetgeving worden gerealiseerd. De beleidsvrijheid is derhalve beperkt. Dit kleurt ook de adviesrol van de gemeente. Die richt zich met name op het proces. Belangrijke aandachtspunten, op basis waarvan we ons advies steeds formuleren, zijn:

- Wordt zorgvuldig omgegaan met de belangen van onze inwoners en ondernemers?
- Wordt nut en noodzaak onderbouwd vanuit het Natura2000-Beheerplan?
- Wordt er alles aan gedaan om de benodigde gronden op minnelijke wijze beschikbaar te krijgen (o.a. via de landinrichting)?

We hebben ons in het voortraject steeds positief opgesteld. De onderbouwing daarvoor vindt u in onderstaande beschrijving van het vraagstuk. Maar dat neemt niet weg dat we het concept van het Ontwerp-PIP, zoals dat in de BAG aan ons wordt voorgelegd, kritisch zullen bekijken. Onze vraag aan u is of we daarbij ook andere aandachtspunten (dan de bovenstaande) moeten betrekken. Voor een beeld van het Ontwerp-PIP verwijzen wij u naar de presentatie van de provincie, zoals getoond in de werkvergadering van 28 mei jongstleden (zie bijlage). Daarin heeft de provincie de grote lijnen en enkele uitwerkingen van het ontwerp-PIP laten zien.

Beschrijving van het vraagstuk

In de BAG hebben we vanaf de start van het programma steeds een kritische maar positieve grondhouding aangenomen. Daarbij spelen de volgende zaken mee:

- De beleidsvrijheid voor het maken van keuzes is beperkt

De Ontwikkelopgave is geen beleidsvraag meer. De maatregelen volgen uit de aanwijzing van De Wieden en Weerribben als Natura2000-gebied en uit het vastgestelde Beheerplan Natura2000. De provincie heeft dit Beheerplan in 2017 vastgesteld. Wij hebben tegen het ontwerp-beheerplan een zienswijze ingediend en u daarover via een afschrift geïnformeerd (zie ook de bijlage). Kern van de zienswijze is dat we het Beheerplan zien als een juridisch kader, op basis waarvan ontwikkelingen kunnen worden getoetst en maatregelen kunnen worden uitgewerkt. Daar waar maatregelen in een gebiedsproces moeten worden uitgewerkt dragen we daar vanuit onze verantwoordelijkheden en mogelijkheden aan bij. In de zienswijze hebben we op een aantal inhoudelijke punten om verheldering van dit kader gevraagd.

- De gemeente heeft de bevoegdheid voor het vaststellen van het bestemmingsplan overgedragen

Voor het realiseren van de nieuwe natuur is een aanpassing van het bestemmingsplan nodig. In 2016 heeft de provincie gevraagd of de gemeente zelf de nodige bestemmingsplanwijzigingen wilde doorvoeren of opteerde voor een provinciaal inpassingsplan (PIP). Het college heeft als bevoegd gezag in deze besloten om te kiezen voor een PIP. De raad is hiervan via een afschrift in kennis gesteld (zie bijlage). Belangrijk argument daarbij was de beperkte beleidsvrijheid bij het bepalen van de natuurmaatregelen. Zo is ook de locatiekeuze voor de natuurmaatregelen vooral afhankelijk van de besluitvorming door de provincie als bestuurlijke trekker.

- *De natuurmaatregelen zijn nodig op grond van landelijke wetgeving*

De natuurmaatregelen vinden hun grondslag in het Beheerplan. Veel maatregelen dragen bij aan het behoud van de doelsoorten (o.a. diverse moerasvogels en de Grote Vuurvlinder). Een beperkter aantal maatregelen richt zich op het weerbaar maken van de natuur tegen stikstof. Deze zogenaamde PAS-maatregelen zijn verplicht op grond van het Beheerplan, maar staan wel in de belangstelling. De Raad van State heeft onlangs het PAS als instrument nietig verklaard. Dit betekent dat er op dit moment geen ontwikkelruimte kan worden geboden aan projecten en ontwikkelingen. Het betekent niet dat er geen natuurmaatregelen hoeven te worden gerealiseerd. In tegendeel, door zo snel mogelijk de natuur robuust en weerbaar te maken kan in de toekomst wellicht ontwikkelruimte worden geboden.

- *De landinrichting Vollenhove-Blokzijl wordt zo veel mogelijk benut*

Gelijktijdig met de uitwerking van de Ontwikkelopgave speelt ook de Landinrichting Vollenhove-Blokzijl. Afgesproken is om in de Landinrichting zoveel mogelijk grond vrij te ruilen voor het realiseren van de Ontwikkelopgave. Dit is voor een groot deel gelukt. De Landinrichting is nog niet afgerond. Tot het moment van afronden van de landinrichting is het uitgangspunt van de provincie om op minnelijke wijze en in goed overleg, met eigenaren tot overeenstemming te komen over de hoogte van de schadeloosstelling. Deze schadeloosstelling is maatwerk en voor iedere eigenaar anders. Indien gewenst kan een eigenaar het eigendom behouden en zelf natuur beheren. Daarnaast is de provincie bereid gronden binnen de Ontwikkelopgave aan te kopen, maar ook ruilgronden daarbuiten. Er is nauwe afstemming tussen de Ontwikkelopgave en de Landinrichtingscommissie over aankoop van ruilgrond en de inzet daarvan, zodat zoveel mogelijk kansen voor zowel landbouw als natuur benut kunnen worden. Als laatste optie voor het realiseren van de natuurmaatregelen kan de provincie onteigening inzetten. Voor die gebieden die zowel binnen de ontwikkelopgave liggen als binnen de landinrichting is afgesproken dat, mocht het nog nodig zijn, dit instrument pas wordt ingezet nadat de aktepassering voor de landinrichting is gepasseerd. Dit is voorzien in het voorjaar van 2022.

- *De provincie kiest een zorgvuldige individuele benadering met maatwerk*

De provincie heeft een zorgvuldig traject uitgestippeld waarin direct belanghebbenden, zoals agrarisch ondernemers en grondeigenaren, persoonlijk worden benaderd. Er zijn huiskamergesprekken geweest, er is een vertrouwenspersoon aangesteld die alle betrokkenen heeft bezocht en er zijn meerdere inloopbijeenkomsten georganiseerd. Op het Voorontwerp-PIP De Wieden zijn 13 inspraakreacties binnen gekomen. In de Reactienota die tegelijkertijd met het Ontwerp-PIP ter inzage wordt gelegd, zal blijken welke punten deze sprekers hebben ingebracht en hoe de provincie hierop heeft gereageerd. Overigens blijkt de zorgvuldige benadering van de provincie ook uit de keuze om het Ontwerp-PIP voor De Wieden los te knippen van het Ontwerp-PIP voor de Weerribben. In het Voorontwerp liepen beide nog gelijk op, maar in de Weerribben vereiste een zorgvuldige aanpak meer tijd. Het Ontwerp-PIP voor de Weerribben wordt medio 2020 verwacht.

Vervolg

Begin 2020 legt de provincie het Ontwerp-PIP ter inzage. Conform de Wro wordt u tijdens deze ter inzage legging gehoord. In overleg met de griffie kunnen we u hierbij ondersteunen. Ook de provincie is bereid u in deze periode nader te informeren.

Besluit

Beslispunt 1

Het college besluit om de gemeenteraad advies te vragen over de inbreng van wethouder Harmsma, namens het college, in de Bestuurlijke Adviesgroep Ontwikkelopgave Natura2000 bij de bespreking van het concept van het Ontwerp Provinciaal Inpassingsplan De Wieden.